

Beter inzicht onder IFRS

De verduidelijkingen onder de nieuwe IASB-standaard kunnen grote gevolgen hebben voor de verantwoording van sommige pensioenregelingen.

TEKST: HANS DE MUNNIK EN GERARD VAN SANTEN* | BEELD: CORBIS

Naar verwachting keurt binnenkort door de EU de medio 2011 door de International Accounting Standards Board (IASB) gewijzigde standaard (IAS19R) inzake het verwerken van pensioenverplichtingen onder de International Financial Reporting Standards (IFRS) goed. Deze standaard moet met ingang van 1 januari 2013 worden toegepast door ondernemingen die onder IFRS rapporteren. Over deze nieuwe standaard is al veel geschreven, waarbij met name de nadruk is gelegd op het vervallen van de 'corridor-methodiek'. Als gevolg daarvan zullen actuariële verliezen die tot op heden deels buiten de balans bleven, vanaf 2013 volledig moeten worden opgenomen. Hoewel dit inderdaad één van de belangrijkste effecten van de gewijzigde standaard is, zijn tot op heden twee andere, juist in de Nederlandse praktijk relevante, wijzigingen onderbelicht gebleven.

HERBEZINNING

De gewijzigde IAS 19 gaat, evenals de bestaande, nog steeds uit van slechts twee systemen voor de verwerking van pensioenverplichtingen: de toegezegdebijdrageregeling (defined contribution - DC) of de toegezegdpensioenregeling (defined benefit - DB). Vrijwel alle regelingen in Nederland hebben een hybride karakter - risicodeling tussen werkgever en deelnemers - en daarom is de classificatie en verwerking van deze Nederlandse regelingen onder IFRS lastig. Ook een gering risico voor de werkgever onder zo'n regeling resulteert onder IAS19 in het algemeen in een classificatie als *defined benefit*, waarbij alle gevolgen van de regeling in de jaarrekening voor rekening van de onderneming komen.

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) pleit al jaren voor een fundamentele herbezinning rond deze standaard, maar de IASB kiest in deze fase slechts voor een aantal aanpassingen en heeft die herbezinning voor zich uitgeschoven.

DE VERDUIDELIJKING INZAKE DE CLASSIFICATIE ZAL EFFECT HEBBEN BIJ BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS-REGLINGEN.

INFORMATIEVERZOEK

Niettemin hebben de discussies tussen de RJ en de IASB in de afgelopen jaren toch geleid tot een aantal verduidelijkingen in de nu voorliggende gewijzigde IAS19R, die in sommige omstandigheden kunnen leiden tot een andere classificatie van de regeling en in vele gevallen vermoedelijk van invloed zijn op de onder IFRS op te nemen verplichtingen - en daarmee op de resultaten.

De verduidelijking inzake de classificatie zal mogelijk vooral effect hebben bij bedrijfstakpensioenfondstrekingen. Als de werkgever geen aanvullende verplichtingen heeft in het geval dat er sprake is van een tekortsituatie, zal de regeling veelal als *defined contribution* kunnen worden aangemerkt en hoeft er naast de betaalde premie geen aanvullende voorziening te worden gevormd.

In veel gevallen werd onder de huidige standaard al zo gerapporteerd (als uitzondering), maar dan vooral omdat de desbetreffende informatie (voor de verwerking als DB-regeling) vanuit het pensioenfonds niet beschikbaar was. Onder de nieuwe standaard zou een informatieverzoek in een aantal gevallen achterwege kunnen blijven als gevolg van een gewijzigde classificatie.

RISICODELING

Zoals gezegd, wordt onder IAS19 al snel verondersteld dat de pensioenverplichting volledig voor rekening en risico van de werkgever komt, met uitzondering van de door de werknemer reeds betaalde bijdragen. Echter, de Nederlandse pensioensituatie wordt juist geken-

TOT OP HEDEN ZIJN TWEE ANDERE, JUIST IN DE NEDERLANDSE PRAKTIJK RELEVANTE, WIJZIGINGEN ONDERBELICHT GEBLEVEN.

RJ-UITING

De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft het wenselijk geacht om over de twee in dit artikel beschreven wijzigingen een handreiking (RJ-Uiting 2012-1) uit te brengen, waarin ze worden uiteengezet en wordt aangegeven hoe de praktijk met deze wijzigingen kan omgaan. Dit is mede ingegeven door het feit dat onder de desbetreffende RJ-richtlijn (RJ 271.3) toepassing van IAS19 ook is toegestaan.

Bij het opstellen van de handreiking is overigens gebleken dat er nog niet op alle punten duidelijkheid is. De RJ ziet deze handreiking dan ook als vertrekpunt voor een verdere discussie over dit onderwerp en ontvangt graag commentaar op deze handreiking.

Zie voor de tekst van de RJ-uiting: rjnet.nl.

merkt door een risicodeling tussen werkgever en werknemer. Als er een tekort ontstaat door actuariële verliezen kan dit bijvoorbeeld betekenen dat de toekomstige premie als gevolg daarvan niet alleen voor de werkgever toeneemt maar ook voor de werknemer. Daarenboven zou ook de (werkgevers)premie gemaximeerd kunnen zijn waardoor bij grotere tekorten een deel van de verliezen voor rekening van de werknemer/deelnemer zal komen, bijvoorbeeld in de vorm van lagere indexatie of het korten op de oorspronkelijke toezegging. De precieze gevolgen zijn afhankelijk van de specifieke afspraken in de pensioenregeling en de uitvoeringsovereenkomst tussen de onderneming, de werknemers en het pensioenfonds. Over dergelijke situaties kunnen we bijna dagelijks in de krant lezen.

OVERLEG MET ACCOUNTANT

In IAS19R worden deze situaties, mede naar aanleiding van input vanuit Nederland, nu veel specifiekier geadres-

seerd en wordt aangegeven dat met deze effecten rekening moet worden gehouden om tot een juiste waardering van de pensioenverplichting te komen. Daarbij dienen dan ook de werknemersbijdragen te worden betrokken, niet alleen voor het jaar waarover wordt gerapporteerd, maar ook ten aanzien van de toekomstige bijdragen.

In feite wordt onder de vernieuwde richtlijn een *liability cap* geïntroduceerd, gebaseerd op de omstandigheden die gelden voor de specifieke pensioenregeling bij een onderneming. De IASB heeft niet duidelijk aangegeven hoe deze omstandigheden precies moeten worden betrokken in de berekening van de pensioenverplichtingen, maar wel helder gemaakt dat deze daarin moeten worden meegewogen. De praktijk zal moeten uitwijzen hoe een en ander kan worden geconcretiseerd, maar dat laat onverlet dat er op dit punt een belangrijke verandering is. Ondernemingen zouden daarom, mogelijk in overleg met hun accountant en actuaris, moeten nagaan of de consequenties daarvan op hen van toepassing kunnen zijn. □

Noot

* Hans de Munnik is voorzitter van de Raad voor de Jaarverslaggeving en Gerard van Santen is lid van de Raad voor de Jaarverslaggeving en voorzitter van de RJ-werkgroep Pensioenen. Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel.

DE NEDERLANDSE PENSIOENSITUATIE WORDT GEKENMERKT DOOR EEN RISICODELING TUSSEN WERKGEVER EN WERKNEMER.

Zie ook
**Accountant.nl/
Vaktechniek**